

Aan
Minister LNVN
Minister IenW

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Behandeld door
[Bescherming persoonlijke levenssfeer](#)

Datum
7 januari 2025

Kenmerk
DGA-PAV / 96432447

Kopie aan

Bijlage(n)

memo

voorbereiding BO KRW, gesprek waterkwaliteit en
landbouw

Aanleiding gesprek

De ministers van IenW en van LNVN delen een verantwoordelijkheid in het waterdomein. IenW is verantwoordelijk voor de Kaderrichtlijn Water. LNVN voor het mestbeleid en het gewasbeschermingsmiddelenbeleid, waarbij een bijdrage wordt gevraagd om de doelen van de KRW te halen. Dit gesprek dient ter voorbereiding op het BO KRW van 20 januari, waar beide ministers aanwezig zullen zijn.

Op het BO KRW wordt aan alle deelnemers een pitch gevraagd, wat betreffende partij gaat doen naar aanleiding van de tussenevaluatie KRW. Daaruit is gebleken dat er meer nodig is dan wat er nu gebeurt om aan de KRW in 2027 te voldoen. Voor IenW staan er nog meer punten op de agenda van het BO KRW, maar die hoeven niet met beide ministers te worden voorbesproken.

Besprekingspunt 10 januari:

- Kunnen de ministers zich vinden in de spreeklijnen voor onderstaande punten voor de ministers LNVN en IenW in het BO KRW?

Annotatie algemeen:

- *U kunt aangeven dat U blij bent met de inzet van LNVN voor waterkwaliteit, maar dat er voor doelbereik KRW nog meer inzet nodig is voor het tegengaan van uitspoeling nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen en dat regionale partners daar ook op aandringen.*
- *In de annotatie hieronder staat een reflectie per punt waar van toepassing.*

1. Tussenevaluatie en aanpak stoffen, inclusief buitenland minIenW

- De resultaten van de tussenevaluatie KRW zijn op 20 december 2024 naar de Tweede Kamer gestuurd. Inclusief de vervolgaanpak voor stoffen, gewasbeschermingsmiddelen, etc.
- Aanpak stoffen: Het concept uitvoeringsprogramma chemische stoffen met daarin de eerder in het BO KRW van 17 oktober afgesproken maatregelen voor Rijk en regio voor 40 KRW-probleemstoffen ligt nu ter bespreking voor.
- De BO KRW-leden (IenW/RWS, LNVN, IPO, UvW, VNG en RBO's) worden gevraagd de maatregelen waar zij voor aan de lat staan binnen hun eigen

organisaties en/of deelstroomgebied verder uit te werken in een uitvoerbaar en haalbare aanpak en deze voor 15 april waar nodig voor te leggen voor bestuurlijke besluitvorming.

- In het BO KRW van 16 april wordt daarna door iedere organisatie teruggekoppeld welke maatregelen zij gaan uitvoeren met het beoogd resultaat en een planning. Daarmee wordt het gezamenlijk uitvoeringsprogramma vastgesteld en kan gestuurd worden op de planning en het effect.

2. Mest, verwachtingen 8^e NAP **minLVVN**

- In samenwerking met I&W wordt gewerkt aan de uitwerking van een 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn dat gericht is op de verbetering van de waterkwaliteit voor zover het gaat om nutriënten afkomstig van de landbouw, zoals volgt uit de Nitraatrichtlijn.
- Daarbij is de inzet om de huidige maatregelen uit het 7^e actieprogramma en de derogatiebeschikking voor te zetten en alleen aanvullende maatregelen te treffen in die gebieden waar met voortzetting van die maatregelen nog geen doelbereik is voor grondwater (zand-zuid en löss) en oppervlaktewater (gebieden verspreid over heel Nederland).
- Met de maatregelen vanuit het Rijk in het 8^e actieprogramma wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van de waterkwaliteitsopgave onder de Kaderrichtlijn Water voor zover het gaat om nutriënten afkomstig van de landbouw. Voor oppervlaktewaterkwaliteit zal er nog een restopgave overblijven om de KRW-opgave in te vullen. Daarvoor zijn gebiedsgerichte maatregelen nodig door lokale bevoegde gezagen (waterschappen/provincies) in het kader van het KRW-impulsprogramma.
- Aan de uitwerking van de exacte invulling van het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn wordt in 2025 verder gewerkt, op 1 januari 2026 gaat het 8^e actieprogramma in.

Annotatie bij punt 2: In de uitwerking van het 8^e NAP is het voor de KRW van belang dat het niet alleen gaat over de doelen van de nitraatrichtlijn maar ook over de doelen voor de KRW. Ook voor oppervlaktewater is het het meest effectief om de generieke opgaven via het 8^e NAP worden opgelost.

Alleen de regionale/lokale restopgaven voor bijvoorbeeld gebieden met een lokale piekbelasting moeten door regionale overheden opgelost moeten worden

3. Wanneer komt het Rijk nu met de grondgebonden melkveehouderij? **MLVVN**
- Op 6 september jl. is aan de Tweede Kamer een brief gestuurd met daarin een routekaart met de te nemen stappen met betrekking tot grondgebondenheid.
 - Deze stappen (onderzoeken) zijn nodig om te komen tot zorgvuldige besluitvorming met betrekking tot de invoering van een norm voor grondgebondenheid in 2032.
 - Een keuze voor grondgebondenheid is immers een grote structuurwijziging voor de melkveehouderij (waaronder de biologische sector).
 - Dat vraagt om een zorgvuldige afweging, ook ten aanzien van de effecten, ook voor de keten en de ruimtelijke aspecten.
 - Aan de Tweede Kamer is toegezegd uiterlijk 31 juli 2025 de Kamer te informeren over de uitkomst van mijn afweging.
4. Hoe gaat behoud grasland worden geregeld, hoe gaat omzetten grasland bouwland worden tegengegaan (nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen) **beide ministers**
- Met de subsidieregeling behoud grasland stimuleert LVVN in 2025 het behoud van het aandeel grasland op melkveebedrijven. Hiermee wordt voorkomen dat door de versnelde afbouw van de derogatie grasland wordt omgezet wordt in bouwland (akkerbouwgewassen en uitspoelingsgevoelige gewassen).
 - Indien melkveehouders het bedrijf beëindigen en/of hun land verkopen of verpachten voor andere vormen van landbouw, kan op dit moment niet worden voorkomen.
 - Tegelijkertijd wordt in samenwerking met IenW gewerkt aan de uitwerking van een 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (8^e AP), waarbij behoud van aandeel grasland een belangrijk onderdeel is.
 - De exacte invulling van dit onderdeel is nog niet bekend, richting medio februari zullen de eerste contouren van het 8e AP in beeld zijn om te laten doorrekenen op effect voor de waterkwaliteit.

Annotatie bij punt 4: U kunt richting LVVN benadrukken dat het voorkomen van omzetting van grasland in bouwland ook kan worden bereikt door dit als voorwaarde op te nemen in de nieuwe (en lopende?) uitkoopregelingen. Dit zit er nu nog niet in en is een kansrijke optie.

5. Afstemmen normen nutriënten op normen Buitenland **minIenW**
- Het afstemmen van de normen voor nutriënten (N en P) met de buurlanden (Duitsland en België) wordt meegenomen in het traject van joint fact finding met de buurlanden.

- Bij de joint factfinding worden de grensoverschrijdende opgaven geanalyseerd en oplossingen besproken.
- De Tweede Kamer wordt hierover in het voorjaar van 2025 geïnformeerd.

6. Afstemmen toelating en gebruik gewasbeschermingsmiddelen op KRW normen minLVVN

- Met het gewasbeschermingsmiddelenbeleid wordt bijgedragen aan het terugdringen van overschrijdingen van waterkwaliteitsnormen. Waar er sprake is van geconstateerde structurele overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen van KRW genormeerde stoffen, zullen methodes worden ontwikkeld waarmee het Ctgb bestaande toelatingen kan herbeoordelen op die waterkwaliteitsnormen.

Annotatie: U kunt aangeven blij te zijn met bovenstaande actie. Tegelijkertijd is het van belang dat in het gewasbeschermingsbeleid ook bij nieuwe toelatingsaanvragen aan de KRW wordt getoetst, en dat wordt gekeken naar alle normoverschrijdingen en niet alleen naar die van de KRW genormeerde stoffen. Dit is nodig voor doelbereik KRW.

- Tevens zal de Europese Commissie worden gevraagd om de normstelling van de verordening gewasbeschermingsmiddelen en de Kaderrichtlijn water op elkaar af te stemmen. Zodat op termijn het achteraf toetsen van toelatingen niet meer nodig is én er sprake is van een Europees gelijk speelveld.
- En via de Rijksacties uit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming 2030 en ondersteuning van sectorplannen wordt blijvend gewerkt aan het terugdringen van gebruik en risico's van gewasbeschermingsmiddelen, waaronder het terugdringen van emissies naar water.
- Maar voor het KRW doelbereik en waterkwaliteitsbeleid is meer nodig om KRW doelen te behalen. Daarvoor is ook inzet nodig van andere overheden, vanuit rijk en regio met bevoegdheden op het gebied van waterkwaliteit (IenW, Provincies, Waterschappen, gemeenten), om met aanvullende maatregelen te komen indien dat nodig is. Niet alleen ten aanzien van het gebruik van middelen maar ook ten aanzien van toezicht en handhaving. En uiteraard dienen sectorpartijen ook hun verantwoordelijkheid te nemen.

7. Gaat u het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden verbieden min LVVN

- Gezien de huidige verdeling van bevoegdheden over grondwater en in het bijzonder grondwaterbeschermingsgebieden ten behoeve van drinkwaterwinning, ligt het niet in de rede dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in die grondwaterbeschermingsgebieden in algemene

zin wordt verboden. Wel hebben mijn voorgangers, naar aanleiding van een Tweede Kamermotie (Motie D66, de Groot), in twee fases onderzoek laten uitvoeren naar de impact van een dergelijk generiek verbod. Het eerste rapport dat in het voorjaar van 2024 is opgeleverd, gaf onvoldoende onderbouwing voor een generiek verbod (is zo'n verbod geschikt, noodzakelijk en evenredig).

- Het eindrapport wordt eind van deze maand verwacht. Dat rapport biedt hopelijk aanknopingspunten voor vervolgacties voor relevante overheden én sector om de kwaliteit van grondwater in de door provincies aangewezen grondwaterbeschermingsgebieden ten behoeve van drinkwaterwinning te beschermen.

Annotatie bij punt 7: U kunt aangeven dat de door LVVN beschreven inzet gezien de motie De Groot niet ingaat op de generieke mogelijkheden. Ook voor de 150 grondwaterbeschermingsgebieden zijn er generieke opgaven, waarbij generiek beleid effectiever en efficiënter is dan dat elke provincie dit zelf moet gaan regelen. Dit kan leiden tot een ongelijk speelveld.

8. Inzet RLN en ANLB in veenweidegebieden en beekdalen, hoe gaan we de doelen bereiken, gaat het geld ook echt beschikbaar zijn voor de beekdalen? **min LVVN**

- Begin december 2024 zijn de contouren van het Agrarisch Natuurbeheer (ANB) in een Kamerbrief gepresenteerd.
- De contouren worden het komende half jaar verder uitgewerkt naar doelen, instrumenten en governance. Vervolgens zal er besluitvorming plaatsvinden over de inzet van instrumenten in gebieden waaronder veenweidegebieden en beekdalen, ten behoeve van de verschillende doelen.
- In deze volgende fase worden provincies, waterschappen en andere stakeholders (sector) nadrukkelijk betrokken.